

«Σε όποια γωνιά κι αν κοιτάξεις βλέπεις την Ελλάδα!»

Πριν από 10 χρόνια η πρέσβυς Καλής Θελήσεως της UNESCO και πρόεδρος του Ιδρύματος «ΕΛΠΙΔΑ» κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη αποφάσισε να συνδράμει με όλη τη δύναμή της στην κολλοσιαία προσπάθεια αναβίωσης ενός από τα μεγαλύτερα θαύματα της ανθρωπότητας. Έτσι «γεννήθηκε» το Κέντρο Ελληνιστικών Σπουδών της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας

Στον **ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΓΑΝΗ**
g.paganis@realnews.gr

Με αφορμή τη συμπλήρωση 10 χρόνων από τη δημιουργία του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, η πρέσβυς Καλής Θελήσεως της UNESCO και πρόεδρος του Ιδρύματος «ΕΛΠΙΔΑ» κυρία **Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη** μιλά στη **Realnews** για το όραμα και τις προσπάθειές της να γίνει αυτή η σύγχρονη βιβλιοθήκη ένα από τα θαύματα της ανθρωπότητας.

■ **Κυρία Βαρδινογιάννη, φέτος συμπληρώθηκαν 10 χρόνια λειτουργίας του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, που ιδρύθηκε το 2008 με πρωτοβουλία της οικογενείας σας. Πώς ξεκίνησε αυτό το εγχείρημα;**

Είχα την τιμή να είμαι μέλος στο Ιδρυτικό Διοικητικό Συμβούλιο της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας από το 2000, και από το 2008 στο Advisory Board, γεγονός που μου έδωσε τη δυνατότητα να παρακολουθήσω πολύ στενά και να συμμετέχω στην κολλοσιαία προσπάθεια της αναβίωσής της και στην περαιτέρω πορεία της μετά τα εγκαίνια. Το 2007 επεσήμανα στον διευθυντή της Βιβλιοθήκης ότι δεν υπήρχε κάποιο Κέντρο ή Ινστιτούτο για την ελληνιστική εποχή. Τελείωνα εκείνο το διάστημα τη διατριβή μου για τη θέση της γυναίκας στη μινωική Κρήτη, ενώ λίγα χρόνια πριν είχα κάνει μια έρευνα για την Αίγυπτο στο πλαίσιο των σπουδών μου στην Αρχαιολογία. Και έτσι πρότεινα τη δημιουργία του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών, ιδέα που αγκαλιάστηκε από τη Βιβλιοθήκη, αλλά και από το αιγυπτιακό κράτος, και έγινε πραγματικότητα με τη χρηματοδότηση του Βαρδινογιαννείου Ιδρύματος και τη σύμπραξη του Ιδρύματος Ωνάση. Το Ιδρυμά μας πλέον συνεχίζει να είναι ο αποκλειστικός χορηγός της λειτουργίας του Κέντρου, δίνοντάς του την ευκαιρία να αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο.

■ **Η Ιστορία, η Λογοτεχνία, οι Τέχνες, η Αρχαιολογία, η Αρχιτεκτονική και η Επιστήμη είναι μερικοί από τους τομείς του Κέντρου**

Ελληνιστικών Σπουδών. Πώς αναπτύσσεται πλέον το Κέντρο;

Εκτός από τα μαθήματα που προσφέρει για πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές πάνω στην ελληνιστική περίοδο, το Κέντρο έχει εκδώσει πολλά βιβλία και έχει οργανώσει εκδηλώσεις, διαλέξεις, εκπαιδευτικές αποστολές, διεθνή σεμινάρια και συνέδρια, με πιο πρόσφατο το διεθνές Σεμινάριο «Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Ικανοτήτων στις Μουσειακές Σπουδές», που πραγματοποιήθηκε στην Αλεξάνδρεια στις 8 Οκτωβρίου σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Erasmus +». Η νέα του έκδοση αφορά τη Φιλοσοφία στην ελληνιστική περίοδο και είναι ένα βιβλίο που το περιμένουμε να εκδοθεί αυτές τις ημέρες. Με κύριο συνεργάτη το Πανεπιστήμιο της Αλεξάνδρειας, το Κέντρο συνεργάζεται με 20 ακόμα πανεπιστήμια και ακαδημαϊκά ινστιτούτα, ανάμεσά τους το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, καθώς και το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, το Πανεπιστήμιο του Southampton, το Πανεπιστήμιο της Ρώμης, το Πανεπιστήμιο της Βιέννης, το Ecole de Louvre και πολλά άλλα. Γενικά, η δράση του Κέντρου είναι πολυδιάστατη, με πολλές διεθνείς επαφές, και με τη συνεργασία τόσο του διοικητικού όσο και του ακαδημαϊκού του συμβουλίου, που αποτελούνται από επιφανείς ακαδημαϊκούς και επιστήμονες.

■ **Πιστεύετε πως η δημιουργία ενός τέτοιου Κέντρου μπορεί να συμβάλει στις καλές σχέσεις ανάμεσα σε Ελλάδα και Αίγυπτο;**

Η Ελλάδα και η Αίγυπτος συνδέονται με μακροχρόνιους δεσμούς φιλίας και συνεργασίας. Μια σχέση που ξεκινά από την αρχαιότητα και φτάνει μέχρι σήμερα. Σίγουρα ένα τέτοιο έργο εκπαίδευσης και πολιτισμού μέσα στην Αίγυπτο, που προβάλλει μια εποχή κατά την οποία πρωταγωνίστησαν μερικοί από τους σπουδαιότερους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, επιστήμονες, καλλιτέχνες και λογίους, οι οποίοι άφησαν τη σφραγίδα τους στην ιστορία της Βιβλιοθήκης και στην ανάπτυξη του πολιτισμού, συμβάλλει ακόμα περισσότερο στις καλές μας σχέσεις. Η υποδοχή των Ελλήνων στη Βιβλιοθήκη ήταν και είναι πάντοτε τόσο θερμή που με συγκινεί βε-

θα! Όπως με συγκινεί και ο σεβασμός που δείχνει ο αιγυπτιακός λαός απέναντι στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό.

■ **Η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας αποτελεί σήμερα ένα σπουδαίο φάρο πολιτισμού, όπως ακριβώς συνέβαινε και στην ελληνιστική περίοδο. Πώς αξιολογείτε την προσφορά αυτού του σημαντικού έργου;**

Η νέα Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας φέρει επάνω της μια τεράστια κληρονομιά καθώς, εκτός από τον τεράστιο πλούτο γνώσης, στην αρχαία Βιβλιοθήκη υπήρξε η αναθέωρηση ολόκληρου του κόσμου μέσα από σπουδαία επιστημονικά επιτεύγματα και ανακαλύψεις. Σήμερα αποτελεί έναν ναό της γνώσης, έναν θεματοφύλακα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ένα παράθυρο στον κόσμο του μέλλοντος και μια σημαντική εστία διαλόγου και κατανόησης ανάμεσα στους πολιτισμούς. Οπως ανέφερε και ο διευθυντής της Βιβλιοθήκης δρ Mostafa El Feki στην πρόσφατη ομιλία του στην Αίγυπτο, ο πολιτισμός και η πολιτιστική συνεργασία ανάμεσα στους λαούς είναι ο μόνος δρόμος για να προχωρήσουμε στο μέλλον. Η σύγχρονη Βιβλιοθήκη είναι ένα από τα θαύματα της ανθρωπότητας στο οποίο συνέβαλαν ταυτόχρονα πάρα πολλοί λαοί, με πρωτεργάτη την UNESCO, και συνεχίζουν να τη στηρίζουν με ποικίλους τρόπους. Για παράδειγμα, θυμάμαι πόσο μας εντυπω-

σίασε η δωρεά 500.000 βιβλίων από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας το 2010, γεγονός που έκανε τη Βιβλιοθήκη την έκτη μεγαλύτερη γαλλόφωνη βιβλιοθήκη στον κόσμο! Χαίρομαι πολύ που και η Ελλάδα έχει έντονη δράση στη Βιβλιοθήκη. Σε όποια γωνιά κι αν κοιτάξεις βλέπεις την Ελλάδα! Τους αρχαίους μας διανοούμενους! Τον Μέγα Αλέξανδρο! Τον Προμηθέα! Και με την ύπαρξη του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών η παρουσία της χώρας μας και ο ενεργός της ρόλος στην καθημερινή ζωή της Βιβλιοθήκης παγιώνεται και αισθάνομαι γι' αυτό πολύ μεγάλη συγκίνηση ως Ελληνίδα!

■ **Κάνοντας έναν απολογισμό των δέκα αυτών χρόνων, ποιες θεωρείτε τις σημαντικότερες στιγμές αυτής της πορείας;**

Κάθε στιγμή αυτά τα 10 χρόνια είναι για μένα σημαντική. Και ακόμα περισσότερο η καθημερινότητα μέσα στο Κέντρο Ελληνιστικών Σπουδών, όπου νέοι και νέες από όλο τον κόσμο μελετούν, ανακαλύπτουν, κατανοούν και εμπνέονται από τα επιτεύγματα της ελληνιστικής Αλεξάνδρειας υπό την καθοδήγηση επιφανών καθηγητών. 135 φοιτητές μέχρι σήμερα έχουν σπουδάσει και έχουν αποκτήσει πτυχίο στις Ελληνιστικές Σπουδές ή έχουν κάνει μεταπτυχιακά. Κάθε φορά που συναντώ κάποιον από τους φοιτητές μας αισθάνομαι μεγάλη υπερηφάνεια, πόσο μάλλον αυτή την

φορά στον εορτασμό των 10 χρόνων που ήταν εκεί πολλοί από τους πτυχιούχους μας! Ως μια ξεχωριστή στιγμή θα ήθελα να αναφέρω την εμβληματική εκδήλωση που έγινε με την παρουσία του εξοχότατου Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίου Προκοπίου Παυλοπούλου στην αίθουσα τελετών της Ακαδημίας Αθηνών το 2018, μια εκδήλωση που σήμανε την έναρξη της 10ης επετείου του Κέντρου μας, η οποία ολοκληρώθηκε πριν από λίγες ημέρες στην Αίγυπτο.

■ Ποιο είναι το όραμά σας και οι επόμενοι στόχοι σας για το Κέντρο Ελληνιστικών Σπουδών;
Συμπληρώσαμε μια 10ετία και ανοίγουμε μια νέα. Με όραμά μας την προβολή της ελληνιστικής εποχής, του ρόλου της χώρας μας στην εξέλιξη της γνώσης, των επιστημών, των τεχνών και του πολιτισμού, την παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης σε νέους και νέες από όλο τον κόσμο και κατ' επέκταση την ανάδειξη και προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Χρόνο με τον χρόνο το Κέντρο μας εξελίσσεται σε τομείς, σε επίπεδα σπουδών, σε δράσεις. Με τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά θα προσφέρονται σπουδές σε επίπεδο διδακτορικού. Είναι μια μεγάλη επιτυχία, κα-

ΕΓΚΑΙΝΙΑ του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών τον Νοέμβριο του 2008 από τον Μακαριώτατο Πατριάρχη Αλεξανδρείας κύριο Θεόδωρο Β', την κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη, τον υφυπουργό Εξωτερικών κύριο Θεόδωρο Κασσίμη, που εκπροσώπησε την ελληνική πολιτεία, και τον πρόεδρο του Κοινωνιολογικού Ιδρύματος «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης» κύριο Αντώνη Παπαδημητρίου

ΠΑΝΩ: Η κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη πηλαισωμένη από φοιτητές του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών
ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Η πρέσβης Καλής Θελήσεως της UNESCO έξω από το εντυπωσιακό κτίριο του Κέντρου Ελληνιστικών Σπουδών της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας

θώς μέσα από το Κέντρο μας πλέον θα προσφέρονται οι ανώτατες σπουδές στην ελληνιστική περίοδο και είμαι σίγουρη πως από αυτό θα βγουν μελλοντικοί επιστήμονες και καθηγητές, που θα αναπτύξουν τον γνωστικό αυτό κλάδο ακόμα περισσότερο. Παράλληλα, μέσα στο 2020 θα ξεκινήσει η συνεργασία του Κέντρου μας με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε επίπεδο σπουδών Master στις Ευρω-Μεσογειακές Σπουδές, δημιουργώντας άλλη μια γέφυρα συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες προς όφελος της νέας γενιάς.

■ Θα συμμετάσχει και το Κέντρο Ελληνιστικών Σπουδών στους εορτασμούς για τα 2.500 χρόνια από τη Μάχη των Θερμοπυλών και τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας;

Βεβαίως, και όχι μόνο το Κέντρο, αλλά και η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας. Ενημέρωσα με ξεχωριστή ομιλία για τη μεγάλη αυτή επέτειο που γιορτάζουμε το 2020 και με συγκίνησε η αμεσότητα με την οποία ανταποκρίθηκαν ο διευθυντής της Βιβλιοθήκης και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Κέντρου μας στις προτάσεις μου. Χαίρομαι πολύ που θα αποτελέσουν πολύτιμους συνεργάτες μας σε επιστημονικό και εκπαιδευτικό επίπεδο. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι πολιτι-

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΟ από την Τελετή Απονομής του Τίτλου της Αρχόντισσας του Πατριαρχείου στην κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη από τον Μακαριώτατο Πατριάρχη Αλεξανδρείας κύριο Θεόδωρο Β' τον Νοέμβριο του 2008

σμοί μας, ο Μινωικός και ο Αιγυπτιακός, ήταν άρρηκτα συνδεδεμένοι, συνυπήρχαν και άνθισαν 3.000 χρόνια προ Χριστού.

■ Είστε Αρχόντισσα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Είναι ένας τίτλος που σας απένευσε ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Αλεξανδρείας κύριος Θεόδωρος. Ποια η σχέση σας με το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας;

Με το Πατριαρχείο και τον Μακαριώτατο μας συνδέουν ισχυροί δεσμοί από χρόνια. Αισθάνομαι βαθύτατη τιμή από τον τίτλο της Αρχόντισσας του Πατριαρχείου και από την ανεκτί-

μητη στήριξη του Μακαριωτάτου. Σε κάθε μας βήμα είναι κοντά μας και η ευλογία του μας δίνει απέραντη δύναμη. Ενωσα μεγάλη συγκίνηση καθώς αυτή τη φορά, μέσα στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, μετέφερε τον Θείο Λόγο τόσο εγκάρδια απευθυνόμενος σε όλους τους παρευρισκόμενους, ανεξαρτήτως θρησκείας ή εθνικότητας. Είναι ένας Άνθρωπος με Α κεφαλαίο. Με το ιεραποστολικό και το ανθρωπιστικό του έργο στην Αίγυπτο και στην Αφρική κρατά ψηλά τη σημαία της Ελλάδος και της Ορθοδοξίας, σε μέρη τόσο μακρινά και πολλές φορές μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Είμαι ιδρυτικό μέλος του Ιδρύματος του Μακαριωτάτου «Φως της Αφρικής» που εκτελεί εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως και προγράμματα ύδρευσης σε διάφορες χώρες της Αφρικής. Θαυμάζω πραγματικά τα επιτεύγματά του και αισθάνομαι τιμή που με έχει καλέσει κοντά του στις αξιόπαινες αυτές προσπάθειες.

■ Αναφέρατε στην πρόσφατη ομιλία σας στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας πως αισθάνεστε την Αίγυπτο ως «δεύτερη πατρίδα» σας. Γιατί αισθάνεστε έτσι;

Οι δεσμοί της οικογένειάς μου με την Αίγυπτο ξεκινούν από τη δεκαετία του '60, καθώς στην πορεία της ζωής μας αναπτύξαμε πολλές διαχρονικές σχέσεις φιλίας με τον λαό της Αιγύπτου. Οσο για την Αλεξάνδρεια, είναι μια από τις πόλεις της καρδιάς μου. Για πρώτη φορά ο σύζυγός μου πήγε στην Αλεξάνδρεια ως δόκιμος και είχε εντυπωσιαστεί από την άνθηση του πολιτισμού την εποχή εκείνη. Και εγώ επισκέφθηκα την Αλεξάνδρεια όταν ξεκινήσαμε τα αρχιτεκτονικά σχέδια για να χτιστεί η νέα Βιβλιοθήκη. Και από τότε δέθηκα μαζί της. Τόσο για την ιστορία της όσο και για το μεσογειακό της χρώμα και τον χαρακτήρα της, καθώς το ελληνικό στοιχείο είναι έντονο σε κάθε γωνιά της πόλης και συνυπάρχει αρμονικά με το αιγυπτιακό, φανερώνοντας τις μακροχρόνιες σχέσεις και την αλληλεπίδραση των δύο χωρών και στα νεότερα χρόνια.